

KIEKVIENAS ŪKININKAS GALI...

PRIPAŽINTI, kad išteklių naudojimo veiksmingumas yra esminis ilgalaikio ūkio tvarumo elementas.

PRIPAŽINTI, kad geresnis fosforo ir azoto tvarkymas ūkyje dažnai būna naudingas ūkiui ekonominiu požiūriu.

LAIKYTI nuostatų ir atitikties reikalavimų, kuriais siekiama sumažinti maistinių medžiagų nuostolius.

SIEKTI pasinaudoti praktika, užtikrinančia ilgalaikį dirvožemio derlingumą, leidžiančia padidinti derlių ir sumažinti maisto medžiagų išsiplovimą iš ūkio.

ATLIKTI dirvožemio ir pašarų tyrimus, sudaryti maisto medžiagų balansą siekiant optimizuoti jų naudojimą ūkyje.

SIEKTI profesionalios konsultantų pagalbos ieškant galimų priemonių, naudingų ekonominiu požiūriu ir mažinančių maisto medžiagų nuostolius ūkyje.

KARTU su kitais ūkininkais įsitraukti į grupės veiklą, kurios tikslas – gerinti vandens kokybę.

KIEKVIENA ŠALIS GALI...

REMIANTIS Bendrąja ES žemės ūkio politika savo šalyje sukurti patrauklią sistemą, skatinančią Baltijos jūros regiono ūkininkus dar labiau rūpintis aplinkosauga.

PRIPAŽINTI, kad geresnė žemės ūkio praktika, leidžia sumažinti maisto medžiagų nuostolius.

REMTI Žemės ūkio konsultavimo organizacijas, kad jos galėtų teikti nemokamas konsultacijas agrarinės aplinkosaugos klausimais, kurių nenumato kompleksinės paramos susiejimo reikalavimai. Šios organizacijos turėtų tapti žinių ūkininkams perdavimo centrais.

PALAIKYTI demonstracinių ūkių tinklą savo šalyje.

FINANSUOTI tarptautinės žemės ūkio partnerystės projektus Baltijos jūros regione, siekiant pagreitinti tarptautinius žinių ir inovacijų srautus.

ATMINTI, kad nėra stebuklingos, visiems tinkančios priemonės, kuri padėtų sumažinti maisto medžiagų išsiplovimą į Baltijos jūrą ir nėra būdo, greitai išspręsiančio susidariusią situaciją.

INFORMUOTI visuomenę, kad dabartinė Baltijos jūros būklė – tai 50-ties metų visuomenės vystymosi pasekmė, nebūtinai susijusi su šiuometine veikla, o maisto medžiagų kiekis jūroje atitinka praėjusio amžiaus šeštojo dešimtmečio kiekį.

Ateities planai

Planuojama tęsti darbą. Pirmiausia, tai būtų tarpinis projektas, vėliau – „Baltic Deal 2.0“, kurį turėtų patvirtinti artimiausio ES posėdžio metu. „Baltic Deal 2.0“ dalyviais taptų 15 partnerių ir 9 šalių, numatomas biudžetas – 5–8 mln. EUR. Projekto metu pagrindinis dėmesys būtų skiriamas demonstracinių ūkių tinklo ir jų konsultavimo stiprinimui bei plėtrai. Būtų siekiama naudoti daugiau investicijų ir priemonių, didesnį dėmesį skiriant maisto medžiagų nuotoliams mažinti ir papildomiems klausimams, dėl vandens apsaugos, spręsti.

„Žemės ūkio verslo plėtra ir gamyba ūkio lygmeniu, taip pat našumas aplinkosauginiu požiūriu – glaudžiai susiję dalykai. Akivaizdu, kad kiekvieno ūkio produkcija yra unikali, todėl būtina paruošti sprendimus, remiantis specifinėmis žiniomis apie ūkio sąlygas ir gamybos sistemas. Konsultavimo paslaugos ir demonstraciniai ūkiai vaidina svarbų vaidmenį palaikant ūkininkus, nes teikia jiems žinių, reikalingų ūkio veiklos tobulinimui.. „Baltic Deal“ šiuo atžvilgiu pastebimai pagerino žemės ūkio sektoriaus situaciją Baltijos jūros regione.“

NUOTRAUKA JOHANNA NORIN

Helena Jonsson

Ekologinio ūkio savininkė, Herefordų veislės galvijų veisėja, Švedijos ūkininkų federacijos prezidentė, projekto „Baltic Deal“ stebėjimo grupės valdybos pirmininkė

KIEKVIENAS KONSULTANTAS GALI...

PAGILINTI ūkininkų žinias apie maisto medžiagų nuostolių veiksnius ir būdus to išvengti.

ATNAUJINTI žinias apie geriausias priemones, padedančias sumažinti maisto medžiagų nuostolius.

SKATINTI ūkininkus atlikti dirvožemio tyrimus, kiekviename ūkyje sudaryti maisto medžiagų balansą.

NUOLAT ieškoti naujų priemonių ir žinių, kurios kartu pagerintų ūkių našumą ekonominiu ir aplinkosauginiu požiūriu.

BENDRADARBIAUTI su demonstracinių ūkių savininkais ir teikti paramą aprašant bei analizuojant įgyvendintų priemonių poveikį ekonominiu ir aplinkosauginiu aspektu.

„Lenkijos ūkininkai ir konsultantai pasisėmė naujų idėjų ir įkvėpimo įvairiuose susitikimuose. Pavyzdžiui, tarpinių augalų pasėlių naudojimas sužadino susidomėjimą dėl teigiamo poveikio javų derliui, sąnaudų sumažėjimui ir aplinkos apsaugai. Lenkija

Makroregioninis kontekstas

Projektas buvo vykdomas vieningos makroregioninės politikos ir finansavimo kontekste.

ES strategija dėl Baltijos jūros regiono – atsirado atsižvelgiant į Baltijos jūros aplinkos būklės pablogėjimą, todėl buvo nuspręsta imtis bendrų ir suderintų veiksmų gerinant susidariusią situaciją.

Baltijos jūros veiklos planas HELCOM – suderinti tikslai ir jungtiniai veiksmai siekiant atkurti Baltijos jūros aplinkos būklę.

Baltijos jūros regiono programa 2007–2013 m. – struktūrinių fondų programa, teikianti ypatingą paramą tarptautiniams projektams, susijusiems su Baltijos jūra, įtraukiantiems kuo daugiau partnerių iš Baltijos jūros regiono šalių.

Baltijos jūros pasitikėjimo fondas NEFCO/NIB – Švedijos ir Suomijos įsteigtas fondas, teikiantis dotacijas techninei pagalbai projektams, palaikantiems Baltijos jūros veiksmų fondo HELCOM (BJVP) įgyvendinimą.

„Baltic Manure“ ir „Baltic Compass“ – ES projektai, papildantys „Baltic Deal“, juose taip pat buvo sprendžiamos mėšlo tvarkymo, maisto medžiagų nuostolių iš ūkių mažinimo problemos. **WWF Baltijos ekologinio regiono programa** – jos suteikiami WWF Baltijos ūkininkų apdovanojimai parėmė labiausiai tausojančius aplinką regiono ūkininkus.

Kokia dabartinė situacija?

► Eutrofikacija nurodo ekosistemos sutrikimus dėl didelės maisto medžiagų (N ir P) koncentracijos vandenyje. Tai pasireiškia, pavyzdžiui, itin vešlių dumblių žydėjimu ir negyvais jūros dugno plotais.

► Į Baltijos jūros vandenį maisto medžiagos patenka per paviršinius ir požeminius vandenis. Taip pat jūroje fosforas gaminasi ir natūraliai – iš dugno nuosėdų, kai aplinkoje nebelineka deguonies.

► Maisto medžiagos į paviršinius ir požeminius vandenis gali natūraliai nutekėti iš dirvožemio, be to, tai gali būti žmonių veiklos – žemės ūkio, nuotekų vandens, pramonės ir miškininkystės – pasekmė.

► Maisto medžiagų kiekis Baltijos jūroje laipsniškai didėjo nuo šeštojo iki devintojo dešimtmečio, kadangi padidėjo gyvenamosios zonos pakrantės didmiesčiuose, juose nebuvo tinkamų nuotekų tvarkymo sistemų, nuotekų vanduo nebuvo tinkamai apdorojamas.

► Po devintojo dešimtmečio piko maisto medžiagų kiekiai jau sumažėjo, pasiekė šeštojo dešimtmečio lygį.

► Aplink Baltijos jūrą gyvena maždaug 85 milijonai žmonių. Visi jie: gyvendami, valgydami, dirbdami ir keliaudami, daro poveikį vandens ekosistemai.

► Turės praėti daug laiko, kol atsistatys natūrali Baltijos jūros būklė. Šiandienos pasiekimai pasimatys tik per 30–50 metų, t. y. apie 2050-uosius.

► Tolesni žemės ūkio praktikos tobulinimai gali pastebimai sumažinti maisto medžiagų nuostolius.

„Projektas mums padėjo sustiprinti ryšius su akademinio sektoriumi ir nevyriausybėmis aplinkosaugos organizacijomis. Artimai bendradarbiauome tirdami azoto, fosforo ir kalio išsiplovimo pokyčius Lielupės baseine. Įsirengėme apsaugines juostas, dirbtines šlapynes, dumblo telkinius, potvynių valdymo sistemą. Latvija